

Poznań, dn. 31-10-2018

Dr hab. n. med. Tomasz Piorunek
Katedra i Klinika Pulmonologii, Alergologii i Onkologii Pulmonologicznej
Wydział Lekarski II
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego
w Poznaniu

Recenzja

rozprawy na stopień doktora nauk medycznych lek. Tomasza Urbankowskiego

pt. Ocena wartości diagnostycznej różnych metod pomiaru oporu dróg oddechowych
w diagnostyce nadreaktywności oskrzeli przy użyciu próby prowokacyjnej
z metacholiną

Promotor: dr hab. n. med. Tadeusz Przybyłowski

Warszawski Uniwersytet Medyczny

Wydział Lekarski I

Nadreaktywność oskrzeli definiowana jest jako nadmierna skłonność do zwężania się światła oskrzeli i zmniejszenia przepływu powietrza w odpowiedzi na bodźce, które u osób zdrowych nie wywołują takiej reakcji. Wskazaniem do wykonania testu nadreaktywności oskrzeli jest istotne podejrzenie astmy, przy braku potwierdzenia lub jednoznacznego wykluczenia choroby za pomocą tradycyjnych metod, w tym spirometrii z próbą rozkurczową. Standardową metodę oceny odpowiedzi dróg oddechowych na metacholinę w teście nadreaktywności oskrzeli stanowi badanie spirometryczne. Jednak wykonanie prawidłowych i powtarzalnych manewrów natężonego wdechu i wydechu podczas spirometrii jest niemożliwe u części chorych. Alternatywę dla oceny zmiany drożności dróg oddechowych w odpowiedzi na metacholinę stanowić może pomiar oporu dróg oddechowych podczas spokojnego oddychania. Taki sposób pomiaru

w przeciwieństwie do metody dozymetrycznej eliminuje konieczność wykonywania głębokich wdechów i związane z nimi obniżenie reaktywności oskrzeli i czułości testu.

Wobec powyższych faktów Doktorant dokonał modyfikacji klasycznego protokołu testu włączając do niego w określonej kolejności pomiar oporu dróg oddechowych za pomocą techniki oscylacji wymuszonych, pletyzmografii i techniki okluzji. Zastosowany w pracy protokół badania stanowi oryginalne, dotychczas nie publikowane osiągnięcie lek. Tomasza Urbankowskiego. Przeprowadzone na jego podstawie testy nadreaktywności pozwoliły na wyodrębnienie przydatnych klinicznie parametrów oceniających zaburzenia przepływu powietrza w drogach oddechowych. W grupie pacjentów z cechami nadreaktywności oskrzeli Doktorant wykazał istotnie większe obniżenie nie tylko natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej, lecz także reaktancji układu oddechowego i przewodności dróg oddechowych oraz istotnie większy wzrost wartości oporu układu oddechowego. Udowodnił, że w momencie wystąpienia objawów sugerujących obturację oskrzeli podczas testu, obserwuje się istotne zwiększenie oporu układu oddechowego i dróg oddechowych oraz istotne obniżenie reaktancji i przewodności, natomiast rutynowo stosowany w testach nadreaktywności parametr jakim jest natężona objętość wydechowa pierwszosekundowa nie ulega istotnemu obniżeniu. Uzyskane wyniki wskazują, że ocena reaktywności oskrzeli na podstawie zmian wartości natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej może być niewystarczająca oraz że istnieją bardziej czułe i swoiste parametry czynnościowe w ocenie zaburzeń przepływu powietrza w drogach oddechowych, niewymagające od pacjenta wysiłku oddechowego.

Aspekty formalne pracy.

Przedłożona mi do oceny rozprawa napisana została bardzo starannym językiem, stanowi uporządkowaną i spójną całość. Doktorant w sposób przejrzysty i rzetelny przedstawił metodykę badań, wyniki i ich omówienie. Rezultaty pracy w pełni zasługują na rozpowszechnienie w formie prezentacji na konferencjach i publikacji w czasopiśmie naukowych.

Pomimo zachowanej bardzo dużej dbałości o zawarte treści i formę pracy Doktorant nie uniknął drobnych błędów, jak umieszczanie na końcu wierszy

jednoliterowych spójników i przyimków oraz powtórzenia fragmentu tekstu dotyczącego metodyki badania na stronach 45 i 46. Niewłaściwe wydaje się także zamieszczenie w drugim wniosku pracy wartości procentowych uzyskanych wyników. Jednakże zamieszczone wnioski stanowią cenne podsumowanie pracy a w opinii recenzenta wnioski czwarty i piąty mają oprócz poznawczego także istotny aspekt praktyczny.

Przeprowadzone przez Doktoranta badania wymagały ogromnej wiedzy i nakładu pracy, o czym świadczy liczba 179 zacytowanych prac. Drobne i nieliczne niedociągnięcia nie umniejszają w żaden sposób wartości przedstawionej do recenzji pracy, która jest oryginalnym rozwiązaniem postawionego sobie problemu badawczego z ważnymi implikacjami klinicznymi. Stanowi wartościowe dokonanie Doktoranta i świadczy o bardzo dobrym opanowaniu warsztatu pracy naukowej. Na podkreślenie zasługuje nowatorski charakter pracy, wyrażający się w koncepcji badania, jego przeprowadzeniu, interpretacji wyników i uzyskaniu końcowych wniosków. Praca niezależnie od wartości poznawczej, posiada znaczącą wartość kliniczną albowiem wyniki badań mogą przyczynić się do modyfikacji obowiązujących wytycznych w zakresie wyboru metody pomiaru i parametrów czynnościowych stosowanych w testach nadreaktywności oskrzeli.

Uważam, że przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska pt. „Ocena wartości diagnostycznej różnych metod pomiaru oporu dróg oddechowych w diagnostyce nadreaktywności oskrzeli przy użyciu próby prowokacyjnej z metacholiną” spełnia warunki określone w art.13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2016 poz. 882 z późn. zm.), dlatego wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego I Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o dopuszczenie lek. Tomasza Urbankowskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Wnioskuje także o wyróżnienie pracy z uwagi na wysoką jakość oraz nowatorski charakter poczynionych obserwacji.

Dr hab. n. med. Tomasz Piorunek

